

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

14 päivänä kesäkuuta 2016*

Muutoksenhaku — Kalavarojen säilyttämistoimenpiteet ja kalastusalan uudelleenjärjestely — Hakemukset vetoisuuden lisäämisestä turvallisuuden parantamiseksi — Alkuperäisen hylkäävän päätöksen kumoaminen unionin tuomioistuimissa — SEUT 266 artikla — Kyseisen hylkäävän päätöksen perusteena olleen oikeudellisen perustan kumoaminen — Uusien päätösten antamista koskeva toimivalta ja oikeudellinen perusta — Uusien hylkäävien päätösten kumoaminen unionin yleisessä tuomioistuimessa — Oikeusvarmuuden periaate

Asiassa C-361/14 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 25.7.2014,

Euroopan komissio, asiamiehinään A. Bouquet ja A. Szmytkowska, avustajanaan B. Doherty, barrister,
valittajana,

ja jossa muina osapuolina ovat

Peter McBride, kotipaikka Downings (Irlanti),

Hugh McBride, kotipaikka Downings,

Mullglen Ltd, kotipaikka Largy (Irlanti),

Cathal Boyle, kotipaikka Fiafannon (Irlanti),

Thomas Flaherty, kotipaikka Kilronan (Irlanti),

Ocean Trawlers Ltd, kotipaikka Killybegs (Irlanti),

Patrick Fitzpatrick, kotipaikka Killeany (Irlanti),

Eamon McHugh, kotipaikka Killybegs,

Eugene Hannigan, kotipaikka Killybegs,

Larry Murphy, kotipaikka Castletownbere (Irlanti) ja

Brendan Gill, kotipaikka Lifford (Irlanti),

kantajina ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

edustajinaan N. Travers, SC, D. Barry, solicitor, ja E. Barrington, SC,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Arabadjiev, C. Toader, D. Šváby ja C. Lycourgos sekä tuomarit A. Rosas, A. Borg Barthet (esittelevä tuomari), M. Safjan, M. Berger, A. Prechal, E. Jarašiūnas ja C. G. Fernlund,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 1.9.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 19.1.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan komissio vaatii valituksellaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 13.5.2014 antaman tuomion McBride ym. v. komissio (T-458/10–T-467/10 ja T-471/10, ei julkaistu, EU:T:2014:249; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin kumosi 13.7.2010 tehdyt komission päätökset K(2010) 4758, K(2010) 4748, K(2010) 4757, K(2010) 4751, K(2010) 4764, K(2010) 4750, K(2010) 4761, K(2010) 4767, K(2010) 4754, K(2010) 4753 ja K(2010) 4752 (jäljempänä riidanalaiset päätökset), joilla hylättiin Irlannin tekemä hakemus monivuotisen ohjausohjelma IV:n (jäljempänä MOO IV) tavoitteiden kasvattamiseksi Peter McBriden ja Hugh McBriden, Mullglen Ltd:n, Cathal Boylen ja Thomas Flahertyn, Ocean Trawlers Ltd:n, Patrick Fitzpatrickin, Eamon McHugh'n, Eugene Hanniganin, Larry Murphyn ja Brendan Gillin (jäljempänä McBride ym.) alusten turvallisuutta koskevien parannusten huomioon ottamiseksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 2 Yhteisön kalastusalan uudelleenjärjestelyn tavoitteista ja yksityiskohtaisista säännöistä 1 päivästä tammikuuta 1997 31 päivään joulukuuta 2001 kestäväen tasapainon löytämiseksi kalavarojen ja niiden hyödyntämisen välillä 26.6.1997 tehdyn neuvoston päätöksen 97/413/EY (EYVL 1997, L 175, s. 27) 4 artiklan 2 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden monivuotisissa ohjausohjelmissä yksinomaan turvallisuuden parantamisesta johtuva kapasiteetin lisääminen oikeuttaa tapauskohtaisesti lisäämään samassa suhteessa laivaston segmenttien tavoitteita silloin, kun ne eivät lisää kyseisten alusten pyyntiponnistusta.”

- 3 Tämän päätöksen täytäntöönpanomenettelyjen osalta päätöksen 10 artiklassa viitataan yhteisön kalastus- ja vesiviljelyjärjestelmän perustamisesta 20.12.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3760/92 (EYVL 1992, L 389, s. 1) 18 artiklaan, jossa säädettiin kalastus- ja vesiviljelyalan hallintokomitean kuulemisesta.
- 4 Päätöksen 97/413 muuttamisesta 28.1.2002 tehdyn neuvoston päätöksen 2002/70/EY (EYVL 2002, L 31, s. 77) 1 artiklassa säädettiin, että päätöksen 97/413 2 artiklan 1 kohta korvataan seuraavasti:

”Kunkin jäsenvaltion pyyntiponnistusta vähennetään viimeistään joulukuun 31 päivänä 2002 – –”

5 Päätöksen 97/413 4 artiklan 2 kohta kumottiin siten, että kumoaminen tuli voimaan 1.1.2002, päätöksellä 2002/70.

6 Irlannin kalastuslaivaston monivuotisen ohjausohjelman hyväksymisestä 1 päivän tammikuuta 1997 ja 31 päivän joulukuuta 2001 väliseksi ajaksi 16.12.1997 tehdyn komission päätöksen 98/125/EY (EYVL 1998, L 39, s. 41) liitteessä olevassa 3.3 kohdassa todettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat milloin tahansa jättää komissiolle turvallisuuden parantamista koskevan ohjelman. Komissio päättää päätöksen 97/413/EY 3 ja 4 artiklan mukaisesti, oikeuttaako kyseisen ohjelman aiheuttama kapasiteetin kasvu vastaavan kasvun myös MOO IV:n tavoitteissa.

– –”

7 Kalatalousalan rakenteellisia toimia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja edellytyksistä 17.12.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2792/1999 (EYVL 1999, L 337, s. 10) 6 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Kalastuslaivaston uudistaminen ja kalastusalusten nykyaikaistaminen järjestetään tämän osaston mukaisesti.

Kunkin jäsenvaltion on esitettävä komissiolle 23 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen hyväksymistä varten laivaston uudistamisen ja nykyaikaistamisen seurantaan koskevat pysyvät järjestelyt. Näiden järjestelyjen avulla jäsenvaltioiden on osoitettava, että alusten lisäämistä laivastoon ja poistamista siitä säädellään siten, että kapasiteetti ei kokonaisuudessaan eikä kyseisten laivastosegmenttien suhteen ylitä monivuotisessa ohjausohjelmassa vahvistettuja vuotuisia tavoitteita, tai että tarvittaessa kalastuskapasiteettia pienennetään asteittain näiden tavoitteiden mukaiseksi.

Järjestelyissä on erityisesti otettava huomioon se, että julkisella tuella poistettua kapasiteettia ei voida korvata, paitsi jos on kyse kokonaispituudeltaan alle 12 metrin aluksista, jotka eivät ole troolareita.

2. Jäsenvaltio voi esittää pyynnön kapasiteettitavoitteiden selkeästi määritellystä määrällisestä lisäämisestä sellaisten toimenpiteiden osalta, joilla parannetaan turvallisuutta, navigointia, hygieniää, tuotteiden laatua ja työoloja edellyttäen, että nämä toimenpiteet eivät johda kyseisten kalavarojen hyödyntämistäasteen nousuun.

Komissio tutkii tällaisen pyynnön ja hyväksyy sen 23 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen. Jäsenvaltiot säätelevät kapasiteetin lisäystä 1 kohdassa tarkoitettujen pysyvien järjestelyjen mukaisesti.”

8 Kyseinen 6 artikla kumottiin siten, että kumoaminen tuli voimaan 1.1.2003, asetuksen N:o 2792/1999 muuttamisesta 20.12.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2369/2002 1 artiklan 6 alakohdalla.

Tausta

9 McBride ym. tekivät 1.11.–14.12.2001 Department of Communications, Marine & Natural Resourcesille (viestintä-, meri- ja luonnonvaraministeriö, Irlanti) hakemukset kalastusalaustensa kapasiteetin lisäämiseksi turvallisuuden parantamisen perusteella päätöksen 97/413 4 artiklan 2 kohdan nojalla.

10 Näiden yksittäisten hakemusten tueksi viestintä-, meri- ja luonnonvaraministeriö pyysi 14.12.2001 päivätyllä kirjeellä komissiolta Irlannin laivastolle 1 304 bruttotonnin korotusta monikäyttöalusten segmenttiin ja 5 335 bruttotonnin korotusta pelagisia lajeja pyytävään segmenttiin päätöksen 97/413 4 artiklan 2 kohdan nojalla (jäljempänä alkuperäinen hakemus).

- 11 Komissio teki 4.4.2003 komission saamista pyynnöistä kasvattaa MOO IV:n tavoitteita kokonaispituudeltaan yli 12 metrin pituisten alusten turvallisuutta, navigointia, hygieniaa, tuotteiden laatua ja alusten työoloja koskevien parannusten ottamiseksi huomioon päätöksen 2003/245/EY (EUVL 2003, L 90, s. 48; jäljempänä alkuperäinen päätös). McBride ym:iden alukset mainittiin kaikki tämän päätöksen liitteessä II, jossa päätöksen 2 artiklan toisen kohdan mukaan luetellaan komission hylkäämät hakemukset.
- 12 Alkuperäinen päätös perustui päätöksen 97/413 4 artiklaan ja asetuksen N:o 2792/1999 6 artiklaan.
- 13 Alkuperäisestä päätöksestä nostettiin useita kumoamiskanteita, jotka johtivat 13.6.2006 annettuun tuomioon Boyle ym. v. komissio (T-218/03–T-240/03, EU:T:2006:159), jolla kumottiin päätös siltä osin kuin se koski P. McBriden ja H. McBriden, Mullglenin, Boylen, Fitzpatrickin, McHugh'n, Hanniganin ja Gillin aluksia. Tuomiossa katsottiin, että komissio oli soveltanut arviointiperusteita, joista ei säädetty asiaan sovellettavassa lainsäädännössä, ja ylittänyt toimivaltansa. Asianomaisten alusten omistajat pyysivät 14.6.2006 päivätyllä kirjeellään komissiota tekemään kyseisessä tuomiossa esitettyjen arviointiperusteiden mukaisen uuden päätöksen.
- 14 13.6.2010 annetusta tuomiosta Boyle ym. v. komissio (T-218/03–T-240/03, EU:T:2006:159) tehtiin valitus, joka johti 17.4.2008 annettuun tuomioon Flaherty ym. v. komissio (C-373/06 P, C-379/06 P ja C-382/06 P, EU:C:2008:230), jolla kumottiin – samoin perustein kuin kyseisessä tuomiossa oli esitetty – alkuperäinen päätös siltä osin kuin se koski Flahertyn, Ocean Trawlersin ja Murphyn aluksia.
- 15 McBride ym:iden edustaja tiedusteli komissiolta 25.4.2008 sähköpostitse, mihin toimenpiteisiin se oli ryhtynyt pannaakseen täytäntöön 13.6.2006 annetun tuomion Boyle ym. v. komissio (T-218/03–T-240/03, EU:T:2006:159).
- 16 McBride ym:iden kysymyksiä seurasi Irlannin ja komission kirjeenvaihto. Komissio pyysi Irlannilta muun muassa lisätietoja kyseisten alusten teknisistä ominaisuuksista.
- 17 Komissio hylkäsi riidanalaisilla päätöksillä alkuperäisen hakemuksen uudelleen siltä osin kuin se koskee McBride ym:iden aluksia. Se totesi seuraavaa:
- siltä osin kuin kyse on P. McBriden ja H. McBriden sekä Fitzpatrickin ja Hanniganin aluksista, useiden pienempien alusten korvaaminen uudella ei johtanut Irlannin laivaston monikäyttöalusten segmentin kokonaiskapasiteetin kasvattamiseen, joten päätöksen 97/413 4 artiklan 2 kohtaa ei sovelleta
 - siltä osin kuin kyse on Mullglenin, Boylen ja Flahertyn, Ocean Trawlersin sekä McHugh'n ja Murphyn aluksista, uusien alusten vetoisuuden kasvattaminen ei johtunut yksinomaan turvallisuutta koskevista parannuksista ja oli johtanut pyyntiponnistuksen kasvuun, ja
 - siltä osin kuin kyse on Gillin aluksesta, aluksen pidentämisestä johtuva vetoisuuden kasvattaminen ei johtunut yksinomaan turvallisuutta koskevista parannuksista ja oli johtanut pyyntiponnistusten kasvuun.
- 18 Komissio totesi riidanalaisissa päätöksissä myös, että niille ei enää ollut erityistä oikeudellista perustaa, koska päätöksen 97/413 4 artiklan 2 kohta oli kumottu päätöksen 2002/70 1 artiklan 3 kohdalla, eikä sitä ollut korvattu vastaavalla säännöksellä. Komissio täsmensi tämän vuoksi, että se oli katsonut olevansa pakotettu tekemään ad hoc -päätöksen soveltaen alkuperäisen hakemuksen jättämistäjankohdalla voimassa olleita aineellisia säännöksiä.

Oikeudenkäynti unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

- 19 McBride ym. nostivat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 27. ja 28.9.2010 jättämillään kannekirjelmillä kanteet, joissa vaadittiin riidanalaisten päätösten kumoamista.
- 20 McBride ym. esittivät kanteidensa tueksi kuusi kanneperustetta, joiden mukaan oikeudellinen perusta puuttui, olennaisia menettelymääräyksiä oli rikottu, päätöksen 97/413 4 artiklan 2 kohtaa oli tulkittu virheellisesti, kyseistä säännöstä oli sovellettu ilmeisen virheellisesti ja hyvän hallinnon sekä yhdenvertaisen kohtelun periaatteita oli loukattu.
- 21 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisessa tuomiossa, että komissiolla ei ollut toimivaltaa antaa riidanalaisia päätöksiä, ja hyväksyi ensimmäisen kanneperusteen siltä osin kuin siinä tuotiin esiin tämän toimielimen toimivallan puuttuminen. Tämän vuoksi se kumosi riidanalaiset päätökset tutkimatta muita kanneperusteita.

Asianosainten vaatimukset

- 22 Komissio vaatii valituksessaan, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen tuomion
 - hylkää kumoamiskanteen ja joka tapauksessa ensimmäisen kanneperusteen
 - toissijaisesti palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja
 - velvoittaa McBride ym. korvaamaan muutoksenhakumenettelystä ja unionin yleisessä tuomioistuimessa käydystä menettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.
- 23 McBride ym. vaativat, että unionin tuomioistuin
- hylkää valituksen
 - velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut
 - toissijaisesti kumoaa valituksenalaisen tuomion, hyväksyy kumoamiskanteet, erityisesti niiden tueksi esitetyt ensimmäisen ja toisen kanneperusteen, ja kumoaa riidanalaiset päätökset, tai ainakin kumoaa valituksenalaisen tuomion ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja velvoittaa komission korvaamaan muutoksenhakumenettelystä ja unionin yleisessä tuomioistuimessa käydystä menettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Valituksen tarkastelu

- 24 Komissio esittää valituksensa tueksi kaksi valitusperustetta, joista ensimmäisessä katsotaan, että unionin yleinen tuomioistuin on tulkinnut ja soveltanut virheellisesti SEUT 266 artiklaa, kun sitä tarkastellaan yhdessä SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa ja SEU 13 artiklan 2 kohdassa ilmaistun annetun toimivallan periaatteen kanssa sekä oikeusvarmuuden periaatteen kanssa, ja toisessa katsotaan, että valituksenalaisen tuomion perustelut ovat puutteelliset.

Ensimmäinen valitusperuste

Asianosaisten lausumat

- 25 Komissio muistuttaa ensin – viitaten tältä osin 26.4.1988 annetun tuomion *Asteris ym. v. komissio* (97/86, 99/86, 193/86 ja 215/86, EU:C:1988:199) 27 kohtaan –, että SEUT 266 artiklassa asetetaan asianomaiselle toimielimelle velvollisuus panna täysimääräisesti täytäntöön tuomio, jolla sen antama toimi on kumottu, joten sen on otettava huomioon paitsi tuomion tuomiolauselma, myös sen perustelut, joista ilmenevät tuomiolauselmassa todetun lainvastaisuuden täsmälliset syyt.
- 26 Komissio toteaa, että tätä velvollisuutta on punnittava erityisesti oikeusvarmuuden periaatteen valossa yhteisöjen tuomioistuimen 26.4.1988 antamassaan tuomiossa *Asteris ym. v. komissio* (97/86, 99/86, 193/86 ja 215/86, EU:C:1988:199) toteaman mukaisesti. Komission mukaan unionin yleinen tuomioistuin keskittyi valituksenalaisen tuomion 43 ja 44 kohdassa kuitenkin virheellisesti yksinomaan annetun toimivallan periaatteeseen.
- 27 Komissio toteaa myös, että SEUT 266 artiklalla on sama hierarkkinen asema kuin SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa ja SEU 13 artiklan 2 kohdassa ilmaistulla annetun toimivallan periaatteella. Koska näillä määräyksillä on sama normihierarkkinen asema, unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen antaessaan annetun toimivallan periaatteelle etusijan SEUT 266 artiklasta johtuvaan velvollisuuteen nähden.
- 28 Komissio toteaa toiseksi, että sillä SEUT 266 artiklan perusteella olevaa velvollisuutta, joka käsiteltävässä tapauksessa on velvollisuus tehdä päätös *McBride ym.:*iden aluksia koskevista hakemuksista 13.6.2006 annetun tuomion *Boyle ym. v. komissio* (T-218/03–T-240/03, EU:T:2006:159) ja 17.4.2008 annetun tuomion *Flaherty ym. v. komissio* (C-373/06 P, C-379/06 P ja C-382/06 P, EU:C:2008:230) johdosta, ei voitu jättää huomiotta sillä perusteella, että unionin lainsäätäjä oli kumonnut menettelysäännöksen, jossa määriteltiin, miten toimielimen oli meneteltävä. Komissio on näin ollen soveltanut 25.10.2007 annetusta tuomiosta *SP ym. v. komissio* (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 ja T-98/03, EU:T:2007:317) ja 29.3.2011 annetusta tuomiosta *ArcelorMittal Luxembourg v. komissio* ja *komissio v. ArcelorMittal Luxembourg ym.* (C-201/09 P ja C-216/09 P, EU:C:2011:190) johtuvaa EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymistä koskevaa oikeuskäytäntöä, jonka mukaan silloin, kun oikeudellisen perustan voimassaolo on päättynyt, siihen sisältyviä aineellisia sääntöjä voidaan edelleen soveltaa yhdessä niiden menettelysääntöjen kanssa, jotka olivat voimassa asianomaisen toimen antamisajankohtana.
- 29 Komissio myöntää, että SEUT 266 artiklalla ei ”palauteta” oikeudellista perustaa, jonka voimassaolo on päättynyt. Se lisää kuitenkin, että mainittu oikeuskäytäntö antaa ymmärtää, että unionin oikeus mahdollistaa oikeudellisen perustan tulkittamisen, jotta sitä voidaan vielä käyttää rajoitettuihin tarkoituksiin sen kumoamisen jälkeen. Se täsmentää, että kyseinen oikeuskäytäntö perustuu erityisesti oikeusjärjestyksen jatkuvuuden ja oikeusvarmuuden periaatteisiin. Päätöksen 97/413 4 artiklan 2 kohdassa annetaan siis edelleen komissiolle toimivalta lausua alkuperäisen hakemuksen asiasisällöstä. Sen sijaan siltä osin kuin kyse on menettelystä, kyseisen säännöksen voimassaolon päättyminen johti siihen, että komissio noudatti ad hoc -menettelyä kuulematta kalastus- ja vesiviljelyalan hallintokomiteaa, mikä oli vastoin päätöstä 97/413.
- 30 Komissio moittii kolmanneksi unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se tulkitsi liian suppeasti oikeusvarmuuden periaatetta eikä tunnustanut, että oikeudellinen perusta voi olla implisiittinen. Kun unionin yleinen tuomioistuin korosti valituksenalaisen tuomion 26 kohdassa lähinnä toimen oikeudellisen perustan ilmoittamisen välttämättömyyttä, se sivuutti komission mukaan oikeusvarmuuden periaatteen muut seuraukset, kun otetaan huomioon 29.3.2011 annettu tuomio *ArcelorMittal Luxembourg v. komissio* ja *komissio v. ArcelorMittal Luxembourg ym.* (C-201/09 P ja C-216/09 P, EU:C:2011:190).

- 31 Lisäksi on niin, että kun unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 27 kohdassa lähinnä, että toimen oikeudellisen perustan on oltava voimassa sen antamisajankohtana, viitaten 25.10.2007 annettuun tuomioon SP ym. v. komissio (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 ja T-98/03, EU:T:2007:317) ja 29.3.2011 annettuun tuomioon ArcelorMittal Luxembourg v. komissio ja komissio v. ArcelorMittal Luxembourg ym. (C-201/09 P ja C-216/09 P, EU:C:2011:190) perustuvaan oikeuskäytäntöön, se siteerasi tätä oikeuskäytäntöä epätäydellisesti. Se ei maininnut, että kyseisen oikeuskäytännön nojalla on mahdollista soveltaa oikeudellista perustaa aineellisesti myös silloin, kun perusta ei enää ole voimassa. Tämän mahdollisuuden olemassaoloa tukevat unionin oikeuden tehokkuuden periaatetta koskevat tulkintasäännöt. Käsiteltävässä asiassa päätöksen 97/413 4 artiklan 2 kohta on siis edelleen käytettävissä implisiittisenä oikeudellisena perustana 13.6.2006 annetun tuomion Boyle ym. v. komissio (T-218/03–T-240/03, EU:T:2006:159) ja 17.4.2008 annetun tuomion Flaherty ym. v. komissio (C-373/06 P, C-379/06 P ja C-382/06 P, EU:C:2008:230) täytäntöönpanoa varten.
- 32 Komissio väittää neljänneksi, että kun unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi SEUT 266 artiklaa virheellisesti, se horjutti välillisesti SEUT 263 artiklan mukaisen kumoamiskanteen tehokkuutta, koska valituksenalainen tuomio luo aukon McBride ym.iden käytettävissä oleviin oikeussuojakeinoihin.
- 33 Komissio väittää viidenneksi, että valituksenalainen tuomio horjuttaa myös oikeusvarmuuden periaatetta. Yhtäältä katsoessaan kyseisen tuomion 35 kohdassa, että komissiolla ei ollut käytettävissään oikeudellista perustaa 1.1.2003 jälkeen alkuperäisen hakemuksen tai 13.6.2006 annetun tuomion Boyle ym. v. komissio (T-218/03–T-240/03, EU:T:2006:159) ja 17.4.2008 annetun tuomion Flaherty ym. v. komissio (C-373/06 P, C-379/06 P ja C-382/06 P, EU:C:2008:230) johdosta tehtyjen hakemusten ratkaisemiseksi, unionin yleinen tuomioistuin herätti alkuperäisen päätöksen pätevyyttä koskevan epäilyksen alusten niihin omistajiin nähden, joille päätös oli suotuisa. Toisaalta valituksenalaisella tuomiolla luotiin myös oikeudellista epävarmuutta siltä osin kuin kyse on vuonna 2010 tehdystä eräälle aluksen omistajalle suotuisesta päätöksestä, koska kyseinen tuomio merkitsee, ettei vuonna 2010 ollut oikeudellista perustaa tämän päätöksen tekemistä varten.
- 34 McBride ym. vaativat, että ensimmäinen valitusperuste hylätään.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 35 Siltä osin kuin ensiksi on kyse komission argumentaatiosta, joka perustuu sillä SEUT 266 artiklan nojalla olevaan velvollisuuteen, on muistettava, että kyseisen artiklan mukaan toimielimen, jonka toimi on kumottu, on toteutettava tuomion, jolla kyseinen toimi on kumottu, täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet. Unionin tuomioistuin on todennut tältä osin, että tällaisen tuomion noudattamiseksi ja sen täytäntöön panemiseksi kokonaisuudessaan asianomaisen toimielimen on noudatettava paitsi tuomion tuomiolauselmaa, myös sen antamiseen johtaneita perusteluja, jotka ovat sille tarvittava tuki, koska ne ovat välttämättömät määritettäessä tuomiolauselman täsmällistä sisältöä (tuomio 26.4.1988, Asteris ym. v. komissio, 97/86, 99/86, 193/86 ja 215/86, EU:C:1988:199, 27 kohta).
- 36 Ennen kuin toimielin, jonka toimi on kumottu, toteuttaa tällaisia toimenpiteitä, esiin tulee kuitenkin kysymys tämän toimielimen toimivallasta, koska unionin toimielimet voivat toimia vain annetun toimivaltansa rajoissa, kuten unionin yleinen tuomioistuin perustellusti totesi valituksenalaisen tuomion 23–25 kohdassa.
- 37 Koska päätös 97/413 ja asetuksen N:o 2792/1999 6 artikla, joiden nojalla komissiolla oli toimivalta tutkia ja ratkaista vetoisuuden lisäämistä turvallisuuden parantamiseksi koskevat hakemukset, on kumottu, eikä missään säännöksessä – edes siirtymäsäännöksessä – anneta komissiolle toimivaltaa antaa uusia päätöksiä, unionin oikeusjärjestyksessä ei enää ollut asianmukaista oikeudellista perustaa, jonka nojalla komissio voi tehdä riidanalaiset päätökset.

- 38 Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi perustellusti valituksenalaisen tuomioin 44 kohdassa, SEUT 266 artiklasta johtuva toimimisvelvollisuus ei ole komission toimivallan lähde, eikä viimeksi mainittu voi sen perusteella nojautua oikeudelliseen perustaan, joka on tällä välin kumottu.
- 39 Komissio ei myöskään voi tehokkaasti vedota 26.4.1988 annettuun tuomioon *Asteris ym. v. komissio* (97/86, 99/86, 193/86 ja 215/86, EU:C:1988:199) perustuvaan oikeuskäytäntöön väittääkseen, että yhteisöjen tuomioistuin tulkitse määräystä, joka nyt on SEUT 266 artikla, laajasti ja punnitsi tähän artiklaan perustuvaa komission toimimisvelvollisuutta oikeusvarmuuden periaatteen valossa. Vaikka on totta, että kyseisessä tuomiossa katsottiin, että sen tuomion johdosta, jolla kyseessä oleva asetus kumottiin, komission oli paitsi annettava uusi asetus todetun lainvastaisuuden korjaamiseksi, myös lopetettava tämä lainvastaisuus tulevaisuuden osalta, tuomioistuin ei kuitenkaan lausunut sellaisen oikeudellisen perustan olemassaolosta, jolla komissiolle annetaan toimivalta muuttaa kyseessä olevaa asetusta tulevaisuuden osalta.
- 40 Toiseksi komission väitteestä, joka perustuu 25.10.2007 annettuun tuomioon *SP ym. v. komissio* (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 ja T-98/03, EU:T:2007:317) ja 29.3.2011 annettuun tuomioon *ArcelorMittal Luxembourg v. komissio ja komissio v. ArcelorMittal Luxembourg ym.* (C-201/09 P ja C-216/09 P, EU:C:2011:190) perustuvan oikeuskäytännön soveltamiseen, on todettava, että kyseisestä oikeuskäytännöstä johtuu, että vaikka lain ajallista soveltamista koskevien periaatteiden noudattaminen sekä oikeusvarmuuden periaatetta ja luottamuksensuojan periaatetta koskevat vaatimukset edellyttävät kulloinkin kyseessä olevien tosiseikkojen tapahtuma-aikaan voimassa olleiden aineellisten sääntöjen soveltamista, vaikka nämä säännöt eivät ole enää voimassa ajankohtana, jolloin unionin toimielin antaa toimen, toimen oikeudellisen perustan muodostavan säännöksen, jolla annetaan unionin toimielimelle toimivalta antaa kyseessä oleva toimi, on sitä vastoin oltava voimassa toimen antamishetkellä. Samoin tämän toimen antamisen menettely on toteutettava antamisajankohtana voimassa olevien sääntöjen mukaisesti.
- 41 Käsiteltävässä asiassa komissio ei ensinnäkään voi menestyksellisesti vedota tähän oikeuskäytäntöön väitteensä tueksi.
- 42 Vaikka päätöksen 97/413 4 artiklan 2 kohta, joka oli voimassa alkuperäisen hakemuksen jättämisaikana, on huolimatta siitä, että se kumottiin siten, että kumoaminen tuli voimaan 1.1.2002, edelleen sovellettavissa tähän hakemukseen aineellisena sääntönä, jossa asetetaan kalastusaluksen kapasiteetin lisäyksen sallittavuuden perusteet, riidanalaisten päätösten antamisaikana ei sen sijaan ollut voimassa mitään säännöstä, jolla olisi annettu komissiolle oikeudellinen perusta tätä antamista varten. Asetuksen N:o 2792/1999 6 artiklan 2 kohta, joka alkuperäisen hakemuksen jättämisaikana sisälsi oikeudellisen perustan, jonka nojalla komissio pystyi ratkaisemaan tällaisen hakemuksen, kumottiin siten, että kumoaminen tuli voimaan 1.1.2003, eikä sitä ole korvattu analogisella säännöksellä tai siirtymäsäännöksellä, jolla olisi annettu komissiolle tällainen oikeudellinen perusta.
- 43 Koska päätöksen 97/413 soveltamista koskevat menettelysäännöt, joihin sen 10 artiklassa ja asetuksen N:o 2792/1999 6 artiklassa viitataan, eivät myöskään olleet voimassa riidanalaisten päätösten antamisaikana, komissio turvautui ad hoc -menettelyyn, joka ei kuitenkaan perustunut mihinkään kyseisenä ajankohtana voimassa olleeseen säännökseen.
- 44 Toiseksi on todettava, että komission väite, joka perustuu 25.10.2007 annettuun tuomioon *SP ym. v. komissio* (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 ja T-98/03, EU:T:2007:317) ja 29.3.2011 annettuun tuomioon *ArcelorMittal Luxembourg v. komissio ja komissio v. ArcelorMittal Luxembourg ym.* (C-201/09 P ja C-216/09 P, EU:C:2011:190) perustuvan oikeuskäytännön soveltamiseen, perustuu oikeuskäytännön virheelliseen tulkintaan.

- 45 Kuten edellä 40 kohdassa on todettu, kyseisen oikeuskäytännön mukaan yksittäistapauksen tosiseikkojen tapahtuma-aikaan voimassa olleita aineellisia sääntöjä voidaan soveltaa asianomaisen toimen antamisajankohtana voimassa olleita menettelyllisiä sääntöjä noudattaen, kunhan oikeudellinen perusta, jonka nojalla toimielin voi toimia, on voimassa asianomaisen toimen antamisajankohtana. Kuten julkisasiamies on todennut lähinnä ratkaisuehdotuksensa 92 kohdassa, tätä samaa oikeuskäytäntöä ei sen sijaan voida tulkita siten, että unionin yleisten oikeusperiaatteiden soveltamisen kautta sallittaisiin komission käyttää oikeudellista perustaa, jonka voimassaolo on lakannut, jotta se voisi soveltaa aineellista sääntöä – tässä tapauksessa päätöksen 97/413 4 artiklan 2 kohtaa – perusteena alkuperäistä hakemusta koskevalle päätökselle sen jälkeen, kun unionin tuomioistuimet ovat kumonnet alkuperäisen päätöksen.
- 46 Kolmanneksi komissio ei voi moittia unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei tämä ole myöntänyt, että oikeudellinen perusta voi olla implisiittinen.
- 47 Unionin yleinen tuomioistuin – viitaten 26.3.1987 annettuun tuomioon komissio v. neuvosto (45/86, EU:C:1987:163) ja 1.10.2009 annettuun tuomioon komissio v. neuvosto (C-370/07, EU:C:2009:590) – on näet aivan oikein valituksenalaisen tuomion 26 kohdassa todennut, että oikeusvarmuuden vaatimus edellyttää, että kaikkien sellaisten toimien, joilla on tarkoitus olla oikeusvaikutuksia, sitovuus johtuu jostain unionin oikeuden määräyksestä tai säännöksestä, joka on nimenomaisesti ilmaistava toimen oikeudellisena perustana ja jonka mukaan toimen oikeudellinen muoto määräytyy.
- 48 Vaikka se, ettei viitata perussopimuksen johonkin tiettyyn määräykseen, ei voi olla olennainen virhe, jos toimen oikeudellinen perusta voidaan määrittää toimen muiden osien perusteella, tällainen nimenomainen viittaus on kuitenkin välttämätön, jos tällaisen viittauksen puuttuessa täsmällinen oikeudellinen perusta jää epäselväksi niille, joita asia koskee, ja unionin tuomioistuimelle (tuomio 26.3.1987, komissio v. neuvosto, 45/86, EU:C:1987:163, 9 kohta ja tuomio 1.10.2009, komissio v. neuvosto, C-370/07, EU:C:2009:590, 56 kohta)
- 49 Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 36 kohdassa, käsiteltävässä tapauksessa ei kuitenkaan enää ollut oikeudellista perustaa valituksenalaisten päätösten antamiselle 13.7.2010. Unionin yleistä tuomioistuinta ei näin ollen voida arvostella siitä, että se on tulkinut suppeasti oikeusvarmuuden periaatetta tältä osin.
- 50 Lisäksi – toisin kuin komissio on väittänyt – unionin oikeuden tehokkuuden periaate ei voi johtaa siihen, että jotta komissio voisi täyttää velvollisuutensa SEUT 266 artiklan mukaisesti, päätöksen 97/413 4 artiklan 2 kohtaa olisi pidettävä implisiittisenä oikeudellisena perustana, jonka nojalla se olisi voinut ratkaista alkuperäisen hakemuksen.
- 51 Komission väitteestä, jonka mukaan valituksenalainen tuomio luo aukon McBride ym:iden käytettävissä oleviin oikeussuojakeinoihin, on neljänneksi todettava, että niillä säilyy mahdollisuus nostaa vahingonkorvauskanne unionia vastaan ja vedota alkuperäisen päätöksen lainvastaisuuteen.
- 52 Vaikka SEUT 266 artiklan sanamuodosta seuraa, että toimielimen, jonka toimi on kumottu, on toteutettava unionin tuomioistuinten tuomioiden täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet, tässä määräyksessä ei kuitenkaan yksilöidä niiden toimenpiteiden luonnetta, jotka toimielimen on tällaista täytäntöönpanoa varten toteutettava.
- 53 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 70 ja 98 kohdassa, asianomaisen toimielimen on näin ollen määriteltävä nämä toimenpiteet.
- 54 Tästä seuraa, että neljäs valitusperuste on hylättävä.

- 55 Siltä osin kuin viidenneksi kyse on komission väitteestä, jonka mukaan valituksenalainen tuomio horjuttaa oikeusvarmuuden periaatetta, on palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan päätöksestä, jota se, jolle päätös on osoitettu, ei ole riitauttanut SEUT 263 artiklassa asetetussa määräajassa, tulee lopullinen hänen osaltaan (ks. vastaavasti erityisesti tuomio 17.11.1965, Collotti v. yhteisöjen tuomioistuin, 20/65, EU:C:1965:115 ja tuomio 9.3.1994, TWD, Textilwerke Deggendorf, C-188/92, EU:C:1994:90, 13 kohta).
- 56 Tämän oikeuskäytännön taustalla oleva oikeusvarmuuden periaate merkitsee siis sitä, että valituksenalainen tuomio, joka koskee vain riidanalaisia päätöksiä, joista on nostettu kumoamiskanne, ei vaikuta alkuperäisen päätöksen tai komission vuonna 2010 antamien päätösten, jotka olivat alusten omistajille suotuisia tai jotka ovat tulleet lopullisiksi, pätevyYTEEN.
- 57 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella ensimmäinen valitusperuste on hylättävä.

Toinen valitusperuste

Asianosaisten lausumat

- 58 Komissio arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta ensiksi perusteluvollisuuden laiminlyönnistä siitä syystä, että se on ottanut vääristyneellä tavalla huomioon komission sille esittämät oikeudelliset argumentit ja että tämän vuoksi se ei ole vastannut niihin. Komissio oli selvästi esittänyt tältä osin yhtäältä, että se ei ollut voinut käyttää päätöksen 97/413 mukaisia menettelyjä, joten sen oli ollut turvaututtava ad hoc -menettelyyn, ja toisaalta, että se säilytti toimivaltansa soveltaa kyseistä päätöstä aineellisesti 25.10.2007 annettuun tuomioon SP ym. v. komissio (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 ja T-98/03, EU:T:2007:317) ja 29.3.2011 annettuun tuomioon ArcelorMittal Luxembourg v. komissio ja komissio v. ArcelorMittal Luxembourg ym. (C-201/09 P ja C-216/09 P, EU:C:2011:190) perustuvan oikeuskäytännön mukaisesti. Tämä väite, joka koskee menettelyllisten sääntöjen ja aineellisten sääntöjen välistä eroa, ei kuvastu asianmukaisesti valituksenalaisessa tuomiossa, ja tuomion 37–44 kohta muodostavat vastauksen McBride ym.:iden, ei komission, esittämiin väitteisiin.
- 59 Komissio väittää toiseksi, että valituksenalaisessa tuomiossa ei vastata asiassa Gill v. komissio, T-471/10, esille tulleeseen tutkittavaksi ottamista koskevaan kysymykseen. Se toteaa, että kyseisessä asiassa kantaja oli nostanut kumoamiskanteen 1 tunti ja 21 minuuttia määräajan päättymisen jälkeen telekopiolaitteeseen liittyvien teknisten ongelmien vuoksi. Vaikka unionin yleinen tuomioistuin ei ole velvollinen käsittelemään jokaista sen edessä esitettyä oikeudellista kysymystä, tutkittavaksi ottamista koskeva kysymys mainitussa asiassa olisi kuitenkin ollut käsiteltävä nimenomaisesti.
- 60 McBride ym. vaativat, että toinen valitusperuste hylätään.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 61 Ensiksi komission väitteestä, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin on laiminlyönyt perusteluvollisuuden, on syytä palauttaa mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin yleisen tuomioistuimen Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 36 artiklan ja 53 artiklan ensimmäisen kohdan mukainen velvollisuus perustella tuomiot ei merkitse sitä, että sen tulisi esittää selvitys, jossa seurattaisiin tyhjentävästi ja kohta kohdalta kaikkia riidan asianosaisten esittämiä päätelmiä. Perustelut voivat siten olla implisiittisiä, kunhan asianosaiset saavat niiden avulla selville syyt, joiden vuoksi kyseiset toimenpiteet on toteutettu, ja unionin tuomioistuimella on niiden avulla käytettävissään riittävät tiedot, jotta se kykenee harjoittamaan valvontaansa (tuomio 29.3.2011, ArcelorMittal Luxembourg v. komissio ja komissio v. ArcelorMittal Luxembourg ym., C-201/09 P ja C-216/09 P, EU:C:2011:190, 78 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 62 Yhtäältä on todettava, että tässä väitteessä komissio pääasiallisesti toistaa jo ensimmäisen valitusperusteensa tueksi esittämän argumentaation.
- 63 Vaikka toisaalta on totta, että komission väitteet tutkittiin valituksenalaisessa tuomiossa suppeasti, on kuitenkin niin, että unionin yleisen tuomioistuimen päättely on selkeää ja sen laatuista, että sekä komissio voi sen avulla saada selville syyt, joiden vuoksi riidanalaiset päätökset on kumottu, ja tehdä valituksensa, mistä ovat osoituksena komission ensimmäisen valitusperusteen yhteydessä esittämät useat väitteet, että unionin tuomioistuimella on sen avulla käytettävissään riittävät tiedot, jotta se kykenee harjoittamaan valvontaansa.
- 64 Tästä seuraa, että valituksenalaisen tuomion perustelut eivät ole puutteelliset.
- 65 Siltä osin kuin toiseksi kyse on komission väitteestä, jonka mukaan valituksenalaisessa tuomiossa ei vastata erääseen tutkittavaksi ottamista koskevaan kysymykseen, on todettava, että 1.4.2011 antamissaan määräyksissä *Doherty v. komissio* (T-468/10, EU:T:2011:133), *Conneely v. komissio* (T-469/10, ei julkaistu, EU:T:2011:134), *Oglesby v. komissio* (T-470/10, ei julkaistu, EU:T:2011:135), *Cavanee Fishing v. komissio* (T-472/10, ei julkaistu, EU:T:2011:136) ja *McGing v. komissio* (T-473/10, ei julkaistu, EU:T:2011:137) unionin yleinen tuomioistuin jätti tutkittavaksi ottamisen edellytysten selvän puuttumisen vuoksi näihin määräyksiin johtaneet kanteet tutkimatta siitä syystä, että ne oli nostettu myöhässä.
- 66 Union yleisen tuomioistuimen todettua kussakin näistä määräyksistä, että kirjaamon telekopiolaite oli vastaamatta 27.9.2010 klo 23.53–23.57 Luxemburgin aikaa lähetettäessä asian T-471/10 kannekirjelmää, se päätteli tästä, että kun otetaan huomioon telekopioiden keskimääräinen lähetysaika asioissa *Hugh McBride v. komissio*, T-459/10, *Boyle v. komissio*, T-461/10, *Flaherty v. komissio*, T-462/10, *Ocean Trawlers v. komissio*, T-463/10, *Fitzpatrick v. komissio*, T-464/10, *Hannigan v. komissio*, T-466/10 ja *Murphy v. komissio*, T-467/10, on niin, että vaikka kirjaamon telekopiolaite olisi toiminut normaalisti, vain asian T-471/10, *Gill v. komissio*, kannekirjelmä olisi vielä voitu lähettää keskiyöhön mennessä, jolloin kanteen nostamisen määräaika päättyi.
- 67 Näin ollen unionin yleistä tuomioistuinta ei voida arvostella siitä, että se ei olisi asianmukaisesti perustellut päätöstään, jonka mukaan kanne asiassa *Gill v. komissio*, T-471/10, oli nostettu oikea-aikaisesti.
- 68 Tästä seuraa, että toinen väite ja siten toinen valitusperuste kokonaisuudessaan on hylättävä.
- 69 Tämän perusteella valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 70 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista. Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota sovelletaan sen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 71 Koska *McBride ym.* ovat vaatineet oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja komissio on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Euroopan komissio veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset